32003E0805

A TANÁCS 2003/805/KKBP KÖZÖS ÁLLÁSPONTJA
(2003. november 17.)
a tömegpusztító fegyverek és a hordozóeszközök elterjedésének megakadályozásáról szóló többoldalú megállapodások egyetemessé tételéről és megerősítéséről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre, és különösen annak 15. cikkére,

mivel:

(1) Az Európai Tanács thesszaloniki ülésén kijelentette, hogy a tömegpusztító fegyverek és a hordozóeszközök elterjedése növekvő veszélyt jelent a nemzetközi békére és biztonságra; ezt a veszélyt új nézőpontba helyezi annak kockázata, hogy a terroristák vegyi, biológiai, sugárzó vagy nukleáris anyagok birtokába jutnak. Ezért az Európai Tanács úgy határozott, hogy az EU közös erőfeszítéseket tesz többek között annak érdekében, hogy a legfontosabb leszerelési és atomsorompó-szerződéseket és megállapodásokat világszerte megerősítsék és tiszteletben, valamint szükség esetén ezeket kiterjesszék.

(2) A tömegpusztító fegyverek elterjedése elleni EU-stratégia alapelveinek végrehajtására vonatkozó cselekvési tervében az EU és tagállamai vállalták, hogy politikai szinten világszerte előmozdítják a tömegpusztító fegyverekkel és hordozóeszközeikkel kapcsolatos megállapodásokhoz való csatlakozást.

(3) Ennek a politikának az újbóli megfogalmazása irányadó lehet az EU álláspontjainak nemzetközi fórumokon történő tárgyalása során, ezért célszerű azt egy tanácsi közös álláspontban meghatározni,

ELFOGADTA EZT A KÖZÖS ÁLLÁSPONTOT:

1. cikk

E közös álláspont célkitűzései az alábbiak:

a) a következő többoldalú megállapodások világszerte történő megerősítése és az ezekhez való csatlakozás előmozdítása és adott esetben rendelkezéseik megszilárdítása, többek között tiszteletben tartásuk biztosításával:

i. atomsorompó-szerződés és biztosítéki egyezmények (a továbbiakban: NPT);

ii. a Nemzetközi Atomenergia-ügynökséggel kötött kiegészítő jegyzőkönyvek (a továbbiakban: NAÜ kiegészítő jegyzőkönyvek);

iii. Vegyifegyver-tilalmi Egyezmény;

iv. Biológiai- és Toxinfegyver-tilalmi Egyezmény;

v. a ballisztikus rakéták elterjedése elleni hágai magatartási kódex;

b) az Átfogó Atomcsend-szerződés mielőbbi hatálybalépésének előmozdítása.

Ezek a kulcsfontosságú okmányok szolgálnak a nemzetközi közösség leszerelési és atomsorompó-törekvéseinek alapjául, amelyek hozzájárulnak a nemzetközi bizalom, stabilitás és béke, valamint a terrorizmus elleni küzdelem erősítéséhez.

2. cikk

Az 1. cikkben felsorolt célkitűzések megvalósítása során az EU és tagállamai különös figyelmet fordítanak arra, hogy a többoldalú szerződésrendszer tiszteletben tartását erősítsék az alábbiakkal:

– a jogsértések felderíthetőségének fokozása, és

– az e szerződésrendszer által megállapított kötelességek végrehajtásának megerősítése.

E célból külön hangsúlyt kell fektetni a meglévő ellenőrzési mechanizmusok lehető legjobb kihasználására és adott esetben további ellenőrzési eszközök kialakítására, valamint az ENSZ Biztonsági Tanácsa szerepének megszilárdítására, amelynek elsődleges feladata a nemzetközi béke és biztonság fenntartása.

3. cikk

Az EU és tagállamai diplomáciai lépéseiket az 1. és a 2. cikkben említett célkitűzések megvalósítására összpontosítják, az alábbiakban megállapított szabályokkal összhangban.

4. cikk

A nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés (atomsorompó-szerződés) – annak VI. cikke szerint – a globális atomsorompó-rendszer sarokkövét és a nukleáris leszerelés végrehajtásának nélkülözhetetlen alapját képezi. Az atomsorompó-szerződés világszerte történő alkalmazása alapvető fontosságú. E célból az EU:

– felszólítja mindazokat az államokat, amelyek még nem írták alá az atomsorompó-szerződést, hogy atomfegyverrel nem rendelkező államként feltétel nélkül csatlakozzanak az atomsorompó-szerződéshez, és vessék alá valamennyi nukleáris létesítményüket és tevékenységüket a NAÜ átfogó biztosítéki rendszere rendelkezéseinek;

– felhívja azon államokat, amelyek még nem kötöttek biztosítéki megállapodásokat a NAÜ-vel, hogy teljesítsék az atomsorompó-szerződés III. cikkével összhangban fennálló kötelezettségeiket és minél előbb kössék meg e megállapodásokat;

– támogatja az atomsorompó-szerződésben megállapított valamennyi célkitűzést;

– támogatja a 2000. évi, az atomsorompó-szerződést felülvizsgáló konferencia záróokmányát és az 1995. évi, az atomsorompó-szerződést felülvizsgáló és kiterjesztő konferencián elfogadott határozatokat és állásfoglalást;

– támogatja a biztonsági garanciák további vizsgálatát;

– támogatja azokat az intézkedéseket, amelyek biztosítják a polgári nukleáris programok katonai célokra történő rendeltetésellenes felhasználása lehetőségének tényleges kizárását.

5. cikk

Az EU úgy tekinti, hogy a NAÜ kiegészítő jegyzőkönyvek a NAÜ biztosítéki rendszer szerves részét képezik. A betartandó előírások szigorításával és a jogsértések felderítésének megkönnyítésével a kiegészítő jegyzőkönyvek megerősítik az atomsorompó-szerződést. A kiegészítő jegyzőkönyvek világszerte történő elfogadásának és végrehajtásának elősegítése érdekében az EU:

– szorgalmazza, hogy az EU tagállamai és a csatlakozó országok 2003. végéig mielőbb erősítsék meg a kiegészítő jegyzőkönyveket;

– szorgalmazza, hogy más regionális szervezetek hasonlóképpen járjanak el;

– törekszik arra, hogy a kiegészítő jegyzőkönyvek és biztosítéki megállapodások a NAÜ ellenőrzési rendszer előírásaivá váljanak, törekszik továbbá arra, hogy a kiegészítő jegyzőkönyvekhez világszerte csatlakozzanak;

– ösztönzi a NAÜ munkájának erőteljes politikai és pénzügyi támogatását.

6. cikk

A Vegyifegyver-tilalmi Egyezmény olyan egyedülálló, a leszerelést és a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozását célzó okmány, amelynek integritását és szigorú alkalmazását maradéktalanul biztosítani kell. Az egyezmény megfelelő működéséhez elengedhetetlen annak hatékony nemzeti végrehajtása. Az egyezmény megerősítése érdekében az EU:

– ösztönzi azokat az országokat, amelyek még nem csatlakoztak az egyezményhez, vagy nem erősítették meg azt, hogy ezt haladéktalanul tegyék meg;

– ösztönzi az egyezményhez csatlakozott országokat, hogy haladéktalanul léptessék életbe a szükséges nemzeti végrehajtási intézkedéseket, a büntető jogszabályokat is beleértve. Ezen intézkedéseknek tükrözniük kell az egyezmény rendelkezéseinek mindenre kiterjedő jellegét;

– szorgalmazza, hogy az érintett államok biztosítsák a vegyi fegyverek megsemmisítésére és a vegyi fegyvereket előállító létesítmények megsemmisítésére vagy átalakítására irányuló kötelezettségeik teljesítését az egyezmény által előírt határidőn belül;

– törekszik a vegyi fegyverek tilalmára, amelyet a nemzetközi jog általánosan kötelező erejű szabályává (*ius cogens*) nyilvánítottak.

7. cikk

A Biológiai és Toxinfegyver-tilalmi Egyezmény (BTWC) a biológiai anyagok vagy a méreganyagok fegyverként történő alkalmazásának megakadályozására irányuló törekvések sarokkövének számít. Az EU továbbra is támogatja a BTWC ellenőrzésének elvét.

Az egyezmény megerősítése érdekében az EU:

– külön erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy meggyőzze azokat az államokat, amelyek még nem csatlakoztak az egyezményhez, vagy nem erősítették meg azt, hogy ezt haladéktalanul tegyék meg,

– törekszik arra, hogy meghatározza a BTWC betartása megerősítésének és ellenőrzésének hatékony mechanizmusait,

– törekszik arra, hogy a 2006. évi hatodik felülvizsgálati konferencia előkészítéseként 2003. és 2005. között megtartandó éves üléseken konkrét eredményeket érjenek el,

– szükség szerint hangsúlyt fektet a nemzeti végrehajtási intézkedések megerősítésére, beleértve a büntető jogszabályokat és a kórokozó mikroorganizmusok és a méreganyagok ellenőrzését a BTWC keretében,

– törekszik a biológiai és toxinfegyverek tilalmára, amelyet a nemzetközi jog általánosan kötelező erejű szabályává (*ius cogens*) nyilvánítottak.

8. cikk

A ballisztikus rakéták elterjedése elleni hágai magatartási kódex fontos eszköz a tömegpusztító fegyverek hordozására képes ballisztikus rakéták fokozódó terjedése ellen. A kódex alapelveket állapít meg olyan esetekre, amelyekre korábban nem léteztek ilyen alapelvek, és döntő lépést jelent egy, a ballisztikus rakéták elterjedésének megakadályozását célzó lehetséges többoldalú megállapodás felé. Az EU:

– igyekszik a lehető legtöbb országot meggyőzni a megállapodás aláírásáról, különösen a ballisztikus rakétákkal rendelkezőket,

– együttműködik a többi aláíró állammal a kódex és különösen a kódexben előírt bizalomépítő intézkedések továbbfejlesztése és végrehajtása érdekében,

– lehetőség szerint és adott esetben előmozdítja a kódex és az ENSZ-rendszer közötti szorosabb kapcsolatot.

9. cikk

Az EU támogatja az Átfogó Atomcsend-szerződés mielőbbi hatálybalépését az Európai Uniónak az Átfogó Atomcsend-szerződés (CTBT) mielőbbi hatálybalépése támogatásához való hozzájárulásáról szóló 1999/533/KKBP közös álláspont végrehajtásáról szóló, 2003. július 21-i 2003/567/KKBP tanácsi határozatban [1] megállapított feltételekkel összhangban.

10. cikk

Ez a közös álláspont elfogadásának napján lép hatályba.

11. cikk

Ezt a közös álláspontot az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ki kell hirdetni.

Kelt Brüsszelben, 2003. november 17-én.

a Tanács részéről

az elnök

F. FRATTINI

[1] HL L 192., 2003.7.31., 53. o.